

АДЫГЭ

100 МАКЪ

Голос
адыга

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

Псэр зыфаблэрэм пэрыохъу илэп

Зынэхэм амыльэгурэ илъэс 15 зыныбжэ Малика Алиевар
кыушхъэу Ошъутенэ илъэаплэ дэклоен ылъэкыгъ.

Зипсауныгъэ амалхэр зыщы-
кыогъэ цыфхэу сэкъатныгъэ
зилэхэм афызэшолыщтыр зэ-
рэр ащ игъэхъагъэкъэ кы-
ушхыатыгъ. Ащ даклоу, респуб-
ликэм паратуризмэм зыщыу-
шомбгъунымыккэ проектър Ма-
ликэр игухэлъ кыдэхъунымыккэ
лэпылэгъу кыфэхъуныгъэ Урысые
общественнэ организациеу
«Опора России» зыфилорэм
ишолыыр къутамэ хэт Дмитрий
Слесаренкэмрэ къагъэлъэ-
гуагъ.

Дэу зэхэзыхырэ ыкли зымы-
лэгурэ клэлэцыкхуэр зычлэс
республикэ еджэплэ-интернатэу
Мыекъуапэ дэтым Маликэ ще-
джэ. Ежъ ищылэныгъэ нахъ кы-
зэригъэпсынклэщтым имызакъоу,
нэмыкхэми ар къадигъэхъуным
чанэу зэрэпылнымккэ ар респуб-
ликэм бэмэ шашлэнэу хъугъэ.
Мыщ фэгъэхъыгъэ тхыгъэхэр
республикэм исоциальнэ хыты-
ухэм ыкли къэбар жъугъэм нэ-
мыккэ иамалхэм бэрэ къа-
рэхъэ.

Апэу игугъу зашыгъэр 2021-
рэ илъэсым мэкъуогъум и 30-м
УФ-м и Президентэу Владимир
Путиным цыфхэм адишыгъэ
«Зэдэгущылэгъу занклэу» шыла-
гъэм видеозэпхыныгъэ шыклэм
тетэу зызщыфигъэзагъэр ары.

Ежъ ышхъэ имызакъоу, Маликэ
фэдэу зымыльэгурэхэрэм афэ-
гумэккэу Урысыем и Президент
елъагъагъ зипсауныгъэккэ шы-
клагъэ зилэхэм атегъэпсыхыгъэ
пкыгъохэу Урысыем кышцыда-
гъэкхыхэрэр ыпккэ хэмыльэу
аратырэ техникескэ пкыгъохэм
яспискэ хагъэхъанхэу.

Адыгеим и Лышхъэ мызэу,
мытлоу пшъэшъэжыем лүклэнэу
хъугъэ.

— Малика Алиевар — гушлэ-
зыоу, щылэныгъэм клэгущлурэ,
сэнаушцыгъэ зыхэлъ клэлэцыкху-
хэм ащыщ. Зыщеджэрэ интер-
натми, шы-спорт еджаплэми
сачылуккэу кыыхэкыгъ. Ащ ылэккэ
ышылгъэ нэмазщыгъэу кыситы-
гъагъэр сэгъэлаплэ, — **кы-
щылауагъ зэлуклэгъухэм ащыщ
Къумпыл Мурат.**

Гъэзетэу «Адыгэ макъэм»
гъэтхэпэ мазэм Маликэ фэгъэ-
хыгъэ тхыгъэ джыри кыыхагъ.
Мы пшъэшъэжыем илъэси 6
нылэп ыныбжыгъэр ынэхэм
амыльэгужыгъэу кызынэм. Кы-
ныгъоу зэпчыгъэри маккэп.
Маликэ хъафизэу кызырэнэгъэм
пае зы чыплэ исэу, зыгорэ лэ-
пылэгъу кыфэхъуным ежэу
щытэп. Москва дэт лабораториеу
«Сенсор-Тех» зыфилорэм рагъэб-
лэгъэагъ. Зымыльэгурэхэрэм

апае ашырэ камерэу «Робин»
зыфилорэм иушэтынхэм ар ахэ-
лэжыагъ.

Мары джыри бэмышлэу гъэ-
мэфэ зыгъэпсэфыгъохэм унэм
ишыхагъэу исыным ыпэ кыуш-
хэм дэклоеныр кыыхыгъ.

— Къушхъэу «Ошъутенэм»
фэгъэхыгъэ къэбархэм сяджагъ
ыкли ащ цыфхэр зэрэдэклуае-
хэрэр сшлэщтыгъ, — **кылуатэ
Маликэ.** — Бэшлагъэ сэри ащ
сидэклуае сшлэигоу сыгу зилъы-
гъэр. Дэккыплым сеплэу унэм
сисыным ыпэ, сызхэт щылэныгъэ
кызырэклом шхъадэккэу сшлэ-
шущтхэм сягушсысэз, эщ-мэ-
фищ лъэсрыккэу зеккэу сшлэигоу
тесыубытагъ. Анахъ лъэгэплэ
иным сидэклоешуныр кыздэ-
хъугъ! Къушхъэу шхъапэм нэ-
сыгъэ хъафизэм ыгу щышлэрэр

шъошлэ?! «Къушхъэу Ошъутен
— метрэ 2804-рэ» зыфилорэ
тхыгъэр зытет пхъэмбгъум сы-
зытелабэм, сигушлуккэу гъунэ
илагъэп, теклоныгъэр кыдэсхы-
гъэу кыисщыхыгъ.

Маликэ тызылоклэм, кыушхъэм
илъэаплэ нэсын зэрэхъугъэр
сыхъатым кыккэу кылуатэ
икъугъ. Ащ гуахъоу хигъотагъэр
сэ сшхъэккэу зэхэсшлэн спъэкыгъ.
Аужырэ метрэ заулуэ къэнагъэр
ыккэу кыныр кын дэдэ кышчы-
хъугъ. Ащ фэдиз гъогуанэу
кыккэу метрэ заулуэ пае
хъаулые зэрымгъэхъуштым
егушсысэз, пшъэшъэжыем а
кыныгъэр зэпчынымыккэу кыуа-
члэу кызырэккыгъотэжыгъэр кыыхы-
гъэщыгъ.

Маликэ кыдэхъугъэ гъэхъа-
гъэмккэу иныбджэгъухэм адэго-

щагъ, ащыщыбэ ащ клэхъопсыгъ,
а гъогум рыккэу фэагъэх.

— Анахъ зипсауныгъэ тэрэз-
хэри мы лъэаплэм нэсышхъуа-
рэгъ. Маликэ ипсауныгъэ амалхэр
зэрэзэщыкыуагъэм емыллыты-
гъэу, ар кыдэхъугъ, гушхоныгъэ
ин хэлъ. Мыщ къегъэлагъэу
цыфхэу мафэ къэс пэрыохъухэм
алуккэрэр лъэгэплэ гъэнэфагъэ-
хэм ыкли гъэхъагъэхэм кызыр-
афэлон ылъэкыштыр, — **кы-
луагъ Дмитрий Слесаренкэм.**

Джащ фэдэу ащ кыыхыгъэщы-
гъэхэм ащыщ зымыльэгурэ
цыфхэм дунаим щыхъурэ-щы-
шлэрэр маккэу е лэккэу телабэ-
хэзэ зэрэзэхашлэрэр. Хъафизэр
гъэмафэм кыушхъэм дэклуаеу,
осым зыхэлэбэккэу ыгу щышлэрэр
кэпчыгъуау.

(Иккэу я 2-рэ нэклуб. ит).

Адыгэ Республикэм щыпсэхуэ, ихъаккэу лъытэныгъэ зыфэтшыхэрэр!

Зи Хэкужэ кызыгъэзэжыгъэм и Мафэ фэгъэхыгъэ мэфэккы 2023-рэ илъэсым
шышхъэу и 1-м пчыхъэм сыхъатыр 6-рэ такыккэу 30-м Зыккыныгъэмрэ Зэгъу-
рылонгъэмрэ япчэгъу щыккэу.

Мэфэккы Иофтхъабзэхэр концертмрэ анэмыккэу лъэпкэу лъэпчысэхэм тхыль-
хэм якъэгъэлъэгъонхэри щылащтых, зышлэигохэм ахэм ащыщхэр ащэфын алъэ-
ккыщт. Концерт ужым адыгэ джэгъу зэхэщыщт.

Иофтхъабзэхэм шгуахэлэжыгъэнэу шгуахэтэгъэблагъэ!

Чыопсым изытет зыгорэккэу кызызэлыхэккэу, мэфэккы Иофтхъабзэхэр

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо филармоние щыккэу.

Зэхэщэккэу комитет

ЗыкІэхъопсыщтыгъэхэр къадэхъугъ

УФ-м и Президентэу Владимир Путиным сабыибэ зэрыс унагъохэм мэкьюогум адырилэгъэ онлайн-зэлюклэм Адыгеим щыщ унэгъо Іужъоу Шишкинхэр хэлэжъагъэх. Ахэр джы Москва щылэх.

Унагъом игъэпытэнклэ ыкли сабийхэм япунклэ гъэхъагъэхэр зэралыгъэхэм апае «Родительская слава» зыфилорэ орденыр Шишкин зэшъыгъусэхэу Ільярэ Елизаветэрэ къэралыгъом ипачэ къафигъэшъошагъ. Онлайн-зэлюклэгъум Шишкинхэм ясабыеу хэлэжъагъэхэм анахъэу зыкІэхъопсыхэу къалогъагъэр Кремлыр зэрагъэлъэгъу ыкли къэралыгъом и Президент ІукІэхэр зэралогъор ары. Ар къадэхъун зэралэкІыщтымклэ Владимир Путиным джэуап къаритыжыгъагъ ыкли Адыгеим щыщ унагъом имызакъоу, онлайн-зэлюклэм сабыибэ зэрыс унагъоу хэ-

лэжъагъэхэр зэкІэ Кремлым ригъэблэгъагъэх.

Бэрэ зэжагъэхэр унагъом къыдэхъугъ — Шишкинхэр Москва рагъэблэгъагъэх. Мы тхьамафэм экскурсие зэфэшъафхэм ахэр ахэлажъэх, Океанариумым щылагъэх. Кремлым зэрэкІоштхэр хъугъэ-шлэгъэ шъхьалэу щыт.

Ащ фэгъэхъыгъэу АР-м и Лышъхъэу Къумпыл Мурат ихъытыу нэкІубгъо къыщитхыгъ: «Ягъхэлъхэр къыздэхъухэрэм ыкли унэгъо пытэ зышлэнэу фаехэм зэкІэми сафэгушлэ. Федеральнэ ыкли шъольыр социальнэ программэхэр дгъэ-

цакІэхэзэ, тэри тлэкІ къызэрихъэу сабий зэрыс унагъохэм таделэпылэшт. Непэ республикэм сабыибэ зэрыс унэгъо мини 8 щэпсэу, ахэм япчъагъэ илэс къэс унэгъо 400 — 500-кІэ нахъыбэ мэхъу. Демографием, сабыибэ зэрыс унагъохэм япхыгъэ Іофыгъохэм къэралыгъом тлэкпкъ мэхъанэ щаратэу аналэ зэралыгъагъэтырэр ащ къеушыхъаты».

ЗыкІэхъопсыхэрэр къыздэхъугъэ унагъом хъугъэ-шлагъэр гуІэтыплэ фэхъушт.

Сурэтыр: унагъом ихъарзынэщ.

Псэр зыфаблэрэм пэрыохъу иІэп

(ІкІлэх).

Зипсауныгъэ амалхэр зэщыкъогъэ цыфхэм Іоф адэшлэгъэнымклэ хэушъафыкІыгъэ курсхэр Дмитрий Слесаренкэм къылухыгъэх. Ащ ыпэкІі ІэкІлэтыгъэ ІэпІэсэнныгъэр ыкли джы ыгъотыгъэ шлэныгъэхэр зэхигъахъохи, дэуу зэхэзыхырэ ыкли зымылэгъурэ ІэлэцІыкІлэхэр зыщеджэхэрэ интернатим чІэсхэм Іоф адишлэу ригъэжъагъ. Ащ Маликэ нэлуасэ щыфэхъугъ. Джы нэбгыритлэм къагъэлъэгъогъэ проектэу сэкъатныгъэ зилэхэр социальнэу щылэныгъэм зыкыыхагъотэным фелорышлэрэр республикэм щыпхырашышт, паратуризмэм зырагъэушъомбгъушт. Дмитрий зэрипытэрэмклэ, ащ фэдэ купым хэхъэрэ цыфхэр зекІо зыдащэн альэкІышт чыплэу Адыгеим иІэр макІэп.

Проектыр республикэм щы-

пхырашыныр зигукъэкІыр «Опора России» зыфилорэм ишъольыр къутамэ ипачэу Наталья Егоровар ары.

— Сэкъатныгъэ зилэхэр социальнэу щылэныгъэм хэгъэгъозэгъэнхэм епхыгъэ гупшысэхэр къызыпкъырыкІынхэ фаер ежъхэр ыкли ащ фэдэ ІэлэцІыкІлэхэр зыплурэ унагъохэр ары. Ахэр ары дэгъоу зышлэрэр зэкІэ ящыкІагъэр ыкли ахэр зэрафэгъэцэкІэщтыр. Мары Маликэ ищысэкІэ къытигъэлъэгъугъ инклюзивнэ зекІоным республикэм зызэрэщегъэушъомбгъун тлэкІыштыр. Хьафизер Ошутенэ алэрэу дэкІолагъ. Ар псын-кІагъэу пфэлэштэп. Анахъ шъхьалэр — ежъкІэ ар зэрэтеклоныгъэшхом дакІоу Урысыем щыпсэурэ сабий хьафизэхэмклі гъэхъэгъэшхоу пльытэ хъушт. Ахэм зэрамызакъор, хэхъоныгъэхэр, гъэхъагъэхэр ашІыхэзэ обще-

ствэм шІуагъэ къыфахъэу зэрэпсэунхэ альэкІыштыр къыгъэлъэгъуагъ, — елэ Н. Егоровам.

Маликэ янэу Жанна сэкъатныгъэ зилэхэм щылэныгъэм зыкыыхагъотэным фэбанэхэрэм ащыщ, мы тлэныкъомклэ республикэм илэ общественнэ шыа-кІэм, инклюзивнэ зекІоным зырагъэушъомбгъуным чанэу хэлажъэ, «Опора России» зыфилорэм ишъольыр къутамэ хэт.

Мы охътэ благъэхэм зипсауныгъэ амалхэр зэщыкъогъэ ІэлэцІыкІлэхэр зекІо ащэнхэм фэшІ ящыкІэгъэшт пкыгъохэм яспискэ Дмитрий Слесаренкэм къыгъэхъазырышт. Ахэр къэщэ-фыгъэнхэмклэ республикэм ипретпринимательхэм ясообществэ Іэпылэгъу къафэхъушт.

Іушъыніэ Сусан.

Сурэтыр: Малика Алиевам ихъарзынэщ.

«Единэ Россием» илэпкъ шъольыр къутам.

Партием ишпрограммэкІэ

«Единэ Россием» илэпкъ программэ къызэрэдыхэлъытагъэу, Херсонскэ хэкум и Геническэ район иеджаплэхэм яагъухэм спортым зыщыпылэщтхэ площадкэхэр ащагъэпсых.

Еджаплэу N 1-м щырагъэжъагъагъэр аухыгъ плэми хъушт. ЛъэсрыкІо гъогухэр фашыжынынхэу, чыплэр зэтырагъэпсыхъа-жынынхэу ары нылэп къэнагъэр. Ащ пэмычыжъэу физкультурэм зыщыпылэщтхэ ыкли псауныгъэр зыщызэтырагъэуцожьышт комплекс (ФОК-р) къагъэуцушт.

— Херсонскэ хэкум изэтэгъэу-цожьын фэгъэгъэ шъольырхэм джы къашІырэ ФОК-хэм афэдэ зыпарэкли ялагъэп. Геническэ районым псэуальэу щагъэуцурэр зэкІэ Адыгеир ары языгъэшІырэр. Ны-тыхэм, цыфэу исхэм яшІоигъоныгъэхэр къыдалытэхэзэ ахэм япроектхэр агъэхъазырых, — къылуагъ «Единэ Россием» Херсонскэ хэкумклэ ишъольыр къутамэ исекретарэу Игорь Костюкевич.

Комплексэу еджаплэу N 1-м щырагъэжъагъэр квадратнэ метрэ 600-м ехъушт, залэу хэтыштыр нэбгырэ 40 зы уахътэм чІэфэным тельытэгъэшт. Волейбол, баскетбол, футбол ешІаплэхэр, нэмыкІэу спортсмен ныбжыкІэхэм ящыкІэгъэштхэр хэтыштых, джэгунхэм яплынхэу къекІуаплэхэрэм апае тІысыплэхэр илэщтых. Джащ фэдэу бжыхъэ-кІымэфэ уахътэхэм мыр зэрагъэфэбэщтыр ежъ хэушъафыкІыгъэу илэнэу агъэуцушт. Псэуальэм ипроцент 30-р ашІыгъах, мы илэсым ишэкІогъу мазэ аухынэу ары гухэлъэу ялэр.

Геническэ иеджаплэу N 2-м импортзал гъэцэкІэжынын Іофшлэнхэр зырамышІылагъэхэр илэс 30-м ехъугъ, зэхэоним нэсыгъ. Мы уахътэм ащ щагъэу-

цушт комплексым ылъапсэ агъэчъы, щагум щырагъэжъагъэ площадкэм ишІын гъунэм рафыллагъ.

«Единэ Россием» Херсонскэ хэкумклэ ишъольыр къутамэ иактивистхэмрэ цыфэу псэуплэм дэххэмрэ Іофшлэнхэр зэралыкІуатэхэрэм тлэплэпэх.

— Еджаплитлэм ащеджэхэрэм янэ-ятэхэм тадэгущыІэзэ, Іофшлэнхэр дгъэнафэщтыгъэх. Шъольырэу Іофшлэнхэр зэшІозы-хыхэрэм илэыкІохэми, ны-тыхэми, учреждениехэм япащэхэми сьидигъуи зэпхыныгъэ здырлэ-ным, палъэхэм адиштэу псэуалъэхэм яшІын аухыным тыналэ тет, — къылуагъ Херсонскэ хэкумклэ ишъольыр къутамэм илэыкІоу Павел Тропкин.

Мыхэм анэмыкІэу джыри гъэсэнныгъэм, медицинэм яучреждениехэр, МФЦ-р зычІэтышт унэр кІэу ашІынхэу партием илэпкъ программэ къыделъытэ.

«Единэ Россием» илэпкъ программэу УФ-м и Къэралыгъо Думэ ихэдзынхэм текІоныгъэр къызэралыдихыгъэм положение 295-рэ хэхъэ. Ахэр 2021 — 2025-рэ илэсхэм пхырашынхэу ары ащ зэрэщыгъэнэфагъэр. Мы тхылым игъэпсын хэгъэгум ис нэбгырэ миллиони 2,5-м ехъу хэлэжъагъ.

Мы илэсым имэкьюогъу мазэ и 13-м джыри программэм гъэтэрэзыжынын 70-рэ фашыгъ. Ащ ишІуагъэкІэ тхылым иедзыгъохэм зэкІэми хэхъоныгъэхэр афэшІыгъэ хъугъэ, «Развитие новых регионов» ыкли «Развитие туризма» зыфилэхэрэр кІэу хэхъагъэх.

Къэрэщэе-Щэрджэс Республикэм и Парламент идепутатэу, Дунэе Адыгэ Хасэм и Тхьаматэ игуадзэу, Къэрэщэе-Щэрджэс Республикэм иобщественнэ зэхэхъэу «Адыгэ Хасэм» и Тхьаматэу АслъаныкІо Алий Фуад ыкъом ишъхъэгъусэ игъонэмысэу идунай зэрихъожьыгъэм фэшІ Адыгэ Республикэм тлэкпкъ Іофхэмклэ, ІэкІыб къэралхэм ащыпсэурэ тилэпкъэгъухэм адырлэ зэпхыныгъэхэмклэ ыкли къэбар жъугъэм иамалхэмклэ и Комитет Іофшлэнхэр гухэкІ ащыхъоу фэтхъаусыхэх. Тхьэм джэнэт тлэплэр къырет.

Адыгэ Республикэм иобщественнэ зэхэхъэу «Адыгэ Хасэм» и Хэсашъхэ хэтхэр Дунэе Адыгэ Хасэм и Тхьаматэ игуадзэу, Къэрэщэе-Щэрджэс Республикэм иобщественнэ зэхэхъэу «Адыгэ Хасэм» и Тхьаматэу АслъаныкІо Алий Фуад ыкъом ишъхъэгъусэ идунай зэрихъожьыгъэм фэшІ тлэшэу гухэкІ ащыхъоу фэтхъаусыхэх.

ЯщыкIэгъэ дэдагъ

«Къоджэ псэуплэхэм хэхьоныгъэ ягъшыгъэныр» зыфилорэ къэралыгъо программэм кыдыхэлъытагъэу мы аужырэ илъэсхэм фельдшер-мамыку Iэзаплэу Адыгеим шагъэпсыгъэр бэ. Ахэм ащыщ Теуцожь районимкIэ къутырэу Петровым унаклэу щашыгъэр. Мыщ бэмышIэу «Адыгэ макъэр» щылагъ, илофшIакIэ зэрэзэхэщагъэм зыщигъэгъозагъ.

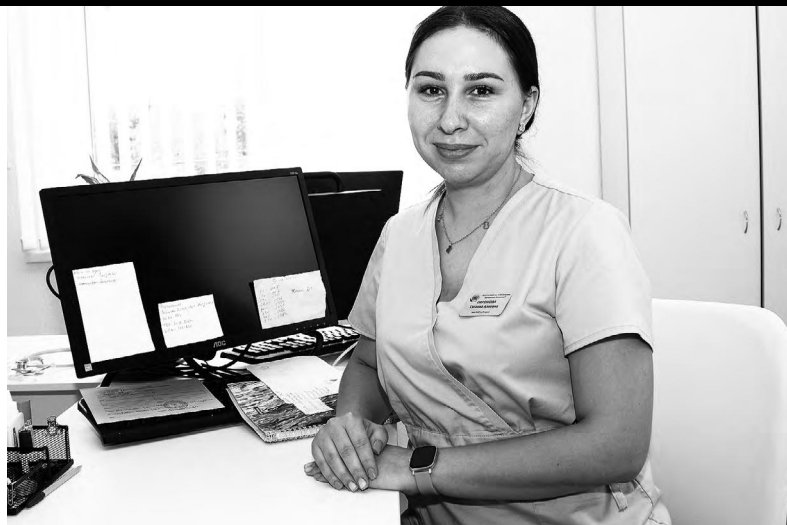
Уахътэр лъыкIуатэ къэс псауныгъэм икъэухъумэнкIэ, игъэпытэнкIэ амалыкIэхэр нахьыбэу щылэ мэхъух. Мы къулыкъуым хэхьоныгъэу ышIыхэрэм ащыщ социальнэ мэхъанэ зилэ псэуалъэхэр къоджэ псэуплэхэм зэрашагъэпсыхэрэр. Ахэм адэсхэм янахьыбэр, хабзэ зэрэхъугъэу, нэжъ-лужьых. Апэрэ медицинэ Iэпылэгъу ахэм агъотыным фэшI ФАП-хэм мэхъанэшхо яI ыкIи ахэм лъэшэу АР-м и Лышхъэу Къумпыл Мурат лъэшэу ащ ыналэ тет.

Къутырэу Петровым дэт фельдшер-мамыку Iэзаплэм тызыхъэм, ащ ипашэу Сусанна Ефремовар нэгъушхоу къытпэгъокIыгъ, ялофшIэн фэгъэхьыгъэу къытфилотагъ.

Аужырэ шапхъэхэм адиштэу ашыгъэ Iэзаплэм нэр егъэгъушIо, гүлэтылэу зэтырагъэпсыхьагъ. КъызэрэталуагъэмкIэ, кIымафэрэ ыкIоцI фабэ, гъэмафэрэ къэзгъэу-чъылырэр чIэт, псы фаби, чъыли яI. КабинетхэмкIи зэтеуыгъ: аптекар, процедурнэр, кIэлэцIы-кIухэм ыкIи бзылфыгъэхэм зыщяплыхэрэр. Джащ фэдэу джырэ лъэхъаным диштэрэ мебелыр, Iэмэ-псымэхэр чIагъэу-цуагъэх.

Унаклэр квадрат метри 122-рэ мэхъу. Псауныгъэм икъэухъумэн фытегъэпсыхьэгъэ псэуалъэм сомэ миллион 11,2-м ехъу пэлухагъ, илъэсэу икIыгъэм итыгъэгъэзэ мазэ ащ Iоф ышIэу ригъэжыагъ.

— Цыфхэр бэрэ зэжэгъэхэ, социальнэ мэхъанэ зилэ мыщ фэдэ псэолакIэ ябэ зэрэхъугъэмкIэ мэгъушIох. Ащ зилахьышIу хэзышыгъагъэхэм зэкIэми афэ-

«Лъэпкъ проектэу «Псауныгъэр къэухъумэгъэныр» зыфилорэм кыдыхэлъытагъэу Iофыгъоу къэуцухэрэм ащыщыбэ непэ зэшIотэхы. АщкIэ тызэрэзекIон ыкIи анахъэу тыналэ зытедгъэтын фаехэр къагъэнэфагъэх Президентэу Владимир Путинымрэ УФ-м и Правительствэрэ. Мыщ дэжъым тэркIэ пшъэрылгъ шхъа- Iэу щытыр лъэпкъ проектэм амалэу къытырэр зэ-рифэшIуаишэу къызфэдгъэфедэныр, медицинэ Iэпылэгъур шэнхъэшIухэм адиштэу ыкIи цыфхэмкIэ Iэрыфэгъоу дгъэпсыныр ары. Анахъэу ар зыфэгъэхьыгъэр апэрэ медицинэ Iэпылэгъур ары».

Адыгеим и Лышхъэу КЪУМПЫЛ Мурат.

разэх. КъызэлуахыгъэкIэ Iэзаплэм ягуапэу къакурэр нахьыбэ хъугъэ. Нэбгырэ 200 фэдиз къытэпхыгъ, ахэм ащыщэу кIэлэцIы-кIухэр зэрэхъухэрэр нэбгырэ 30. План гъэнэфагъэм тетэу нахьыжъхэми, сабийхэми мазэ къэс вакцинэхэр ахалхъэх. Врачымы къафыритхыкIырэмы елпытыгъэу Iэзэн фэлэ-фашIэхэр афэтэгъэцакIэх. Ахэм ямыза-

кыоу, бзылфыгъэ лъэрмыхъэхэми альэппэх. Анахъ пшъэрылгъ шхъаIэу тилэр тицIыфхэм апэрэ медицинэ Iэпылэгъур ядгъэгъотыныр ары. АщкIэ зэкIэ тищыкIэгъэщтыр тил, — хигъэунэфы-кIыгъ Сусаннэ.

Тигушыгъэу къызэрилуагъэмкIэ, псэуплэм дэххэм янахьыбэр нэжъ-лужьых, ащ кыыхэкIыкIэ телефонкIэ ахэм афытеозэ

ягумэкIыгъохэм зашегъэгъуазэ. Флюорографиер ашIын зэрэфар агу къегъэкIыжы, Iэпылэгъоу ящыкIагъэм елпытыгъэу районим арегъащэх.

— Мафэ къэс къытэолIэрэ къутырэдэхэр анахъэу зыгъэгумэкIыхэрэр лъыдэкIуаер, гур, улэгъэ зэфэшхъафхэр ары. Апэрэ Iэпылэгъур ядгъэгъотыным пае тищыкIэгъэ Iэзэгъу уцхэр тIэкIэпхы. Мы чыплэм ЭКГ-р щафэтэшIы, анализхэр алэтэхыхэшъ, врачым дэжъ тэгъахIох. ГумэкIыгъоу къытахьылIэрэр зэфэшхъаф. Мары бэмышIэу хъэр къызэцэкъэгъэ хулыфыгъэр къэкIуагъ. Ащ апэрэ Iэпылэгъур езгъэгъотыгъ, район сымэджэ-щым згъахIомэ сIоигъоу бэрэ сепэлугъ, агу къысфегъэшIугъэп. Iэзэн Iофым игугъу къэтшIымэ, Гъобэкъое врач амбулаторием кыкIызэ терапевт тхъамафэм тIо къахIоштыгъ, ар Iэрыфэгъу дэдагъ. Агу бэмышIэу ар Iу-кIыжыгъ, джы мазэм зэ Пэнэжы-кыое район сымэджэщым къекIы. Ащ игъусэхэу мэхъу педиатрэр, гинекологыр. Мы къэкIогъухэм анэмыкIэу игъэкIютыгъэ диспансеризациер афызэхэтэщэ, амал зэригъэ псауныгъэм игъэпытэн фэлорышIэрэ нэмыкI Iофтхъаб-зэхэри ретэгъэкIокIых, — кы-

хигъэщыгъ фельдшер-мамыку пунктым ипашэ.

Мы Iэзаплэм Сусаннэ закъу щылажъэрэр. ИкIыгъэ илъэсым итыгъэгъэзэ мазэу унаклэр къы-зыщызэлухахыгъэм тэфэу къэкIонэу хъугъэ. Ар къуаджэу Пчы-хьалыкыуае кышхыгъ, щапIугъ ыкIи джыри унагъо ихъагъэу ащ цэпсэу. Ишхъэгъусэрэ ежъыр-рэ кIэлэцIыкIу зэдаплэ. Сусаннэ Краснодар дэт медицинэ колледжым лъэшэу ыгу рихьырэ мамыку сэнэхъатыр щызэригъэгъотыгъ. Нэужым Краснодар и Перинатальнэ гүпчэ илъэситфы-рэ Iоф щылагъ. Сабый кыпы-фи, чэщ дежурствэхэм кIонэу амал имылэ зэхъум, ежъ ишIо-игъоныгъэкIэ кылу-кIыжыгъ.

Бзылфыгъэ нэгъушIор джы зылут Iэзаплэм щырилэ пшъэрыл-хэр зэрэфэлгъэкIэу егъэцакIэх. Анахъ шхъаIэр сымэджэу къа-кIорэм ыгу къыдэпщэныр, ищыкIэгъэ гушыIэ фабэхэр пэгъохынхэр, зыгъэгумэкIырэмы уедэлуныр ары. Сусаннэ илъэс-ныкыоу мыщ Iоф зыщышIэрэм кыкIоцI ищытхъу аригъэлон, зыкъаригъэштэн ылъэкIыгъ, псэуплэм дэххэм ныбджэгъушIу афэхъугъ.

ИШЪЫНЭ Сусан.

Сурэтхэр: Iэшъынэ Аспъан.

СурэтышIым исыхъат зэлухыгъ

АР-м исурэт къэгъэлъэгъуапIэ Iофтхъэбзэ гъэшIэгъон зэхыщагъ. Мыр зычIэт унэм ичIэхъапIэ сурэтышIэу Иваненко Светланэ мастер-класс къыщитыгъ.

Гъэмафэм ижъот шъыпкъ, жыы къабзэм ухэсэу сурэт пшIыным игъо дэд! Цыфэу сурэтшыныр зикIасэхэм заушэтын амал ялагъ. Сурэтшыным инепэрэ шапхъэмэ атетэу къалэм итеплэ, ащ иунэ лбагъэхэр, иурам занкIэхэр тхъапэм ебгъэкIушъуныр Iэпэлэсэныгъэм щыщ.

Апшъэрэ категория зилэ кIэлэгъаджэу Иваненко Светланэ илъэс щэкI хъугъэу черчениерэм сурэтшы-нымрэ арегъэхъы. Илэшагъэхэм якъэгъэлъэгъон джыдэдэм ащ щэкIо, ахэр зэзыгъэлъэгъу зышIоигъо цы-фыбэ щызэблэкIы. ЯтеплэкIи ашъо-хэмкIи къызэкIухэу, къалэм илъэгъо гъунапкъэхэр гъунэнчъэу, дэхагъэм уфашэу Iэпэлэсэм исурэтхэр шыгъэх. Къэгъэлъэгъоным искусствэм идунай зэрэхыщэхэрэм имызакыоу, ежъ-ежъыр-рэу сурэт ашIын амал къэкIолагъэхэм ялагъ. Къэлэм ыкIи акварель шъо

зэмылэужыгъохэр агъэфедэзэ Iоф ашIагъ. Светланэ сурэтышI Iазэу зэры-щытым нэмыкIэу, кIэлэгъэгъаджэ IупкIэу къычIэкIыгъ, сурэтым егъэжъапIэ фэ-хъуштыр Iэрыфэгъоу къэкIолагъэхэм къагуригъэлуагъ.

Джащ фэдэу АР-м изаслуженнэ сурэтышIэу Бырсыр Абдулахъ цыфэу къэкIуагъэхэм сурэтшынымкIэ Iэпылэгъу афэхъуштыгъ, Iэпэлэсэр сурэтшыным ишъэфхэмкIэ адэгъошэагъ.

Светланэ къызэрэтилуагъэмкIэ, непэ мы Iофтхъабзэр игуапэу ригъэкIокIыгъ. Пшъэрылгъ шхъаIэу зыфигъэуцугъэр къыдэхъугъ. Архитектурэм кыыхэхыгъэ тхыпхъэ зэфэхьысыжъыр дахэу акварель техникэм къызэрэклурэр къыгъэнэфагъ. СурэтшынымкIэ мыщ фэдэ сыхъатхэр къэлэдэххэм апае зэхашэхэзэ ашIымэ, ар зышIогъэшIэгъоныбэ къэкIолIэшт. Ныбжымы емылпытыгъэу заушэтын амал ялэшт.

Ф. Лъэпшыкыу

Мэкьюмэщ хызмэтыр

Юныгъор аухы

Охтэ клэким, мэфэ ошлүхэр кызфагъэфедэхээ, Кошхэблэ районым Юныгъор шызэшлуахы.

Зэклэмкли гектар мин 18,6-рэ ахэм ялагъ, бэдзэогум и 25-м ехьулпэу гектар мин 16,4-рэ луахыжыгъ. Аложьынэу шытым ар процент 90-рэ мэхьу. Гурытымклэ бжыхъэсэ гектарым центнер 46,4-рэ кырахи, зэклэмкли тонн 68902-рэ кяхыжыгъ.

Юныгъор мыщ зэрэщыклорэм тыщигъэгъозагъ Кошхэблэ район администрацием мэкьюмэщымклэ и Гьэлорышлэпэ ипашэу Сэмэгү Заур. Ащ кызырлуагъэмклэ, мы ильэсым хэм рагъэубытыгъагъэр гектар 1460-рэ, коцыр зытелыгъэр гектар мин 14990-рэ, рапсыр гектар 2112-рэ хьуштыгъэ.

— Тичыгулэжхэм мыгъэ кыныбэ альэгъугъ. Тибжыхъасэхэм кымафэр дэгъоу элпачыгъэу, язытет тигъэразэщтыгъ. Ау гъатхэр кызырлэхьэу ом изытет кызырлэхьэу, мэлъыгъэгъу мазэм ошьюу кьехыгъагъэм лэжыгъэхэм иягъэ аригъэклыгъ. Нэужым мээитлү фэдизрэ элпымыоу кьещыгъ. Тирайон хэхьэрэ кьоджэ псэуплэхэм псы кызырлэхьэу ахэтыгъэх. Арэу шытми, тичыгулэжхэм агу агъэклдыгъэп, лэжыгъэу кяхыжыгъэр нахь маклэми, игъом бжыхъасэхэм зэрэшлуагъэхэм ишлуагъэклэ клдыгъэ кяхэклыгъэп. Хьэм илхыжынын бэрэ ошхым элпигъэгъэми, мэкьюгум и 20-хэм аджэ Юныгъор аублагъ ыкли зыгъэпсэфыгъо ямылэу, мэфэ ошлүхэр кызфагъэфедэхээ луахыжыгъ. Гурытымклэ гектарым центнер 47,4-рэ кырахи. Ыпэрэ ильэсхэм ялпытыгъэмэ, ар центнери 3-клэ нахь макл. Пстэумкли тонн мини 7-м клэхьэу кырахи, — кьелуатэ Сэмэгү Заур.

Рапсым илхыжыны районым щаухы. Гектар 2112-у ялагъэм центнер 20,5-рэ кырахи, тонн 4338-рэ пстэумкли аложыгъ.

— Ом изытет иягъэ кьэмыклэмэ, мэфэ заулэклэ Юныгъор тыухышт. Коц гектар 1499-м

щыцэу 13397-р луахыжыгъах. Гурытымклэ зы гектарым центнер 46,3-рэ кырахи. Гьэрэкло елпытыгъэмэ, центнери 6-клэ нахь макл. Кьэлөгъэн фае Еджэркьое, Кошхэблэ, Дмитриевскэ кьоджэ псэуплэхэм ячылугъэжхэм гурытымклэ центнер 50-м ехьу кызырлэхьэу, ау ом изытет зиягъэ кызырлэхьэу Майскэм, Вольнэм, Натырбье, Фэдз кышырахиэр маклэ. Псы зытетыгъэхэм кьатырэр гурытымклэ центнер 30-м ехьурэп. Сигуапэу кыхэзгъэщы сшлоигъу луахыжыгъэр лэжыгъэм процент 70-м идэгъугъэклэ гьомылапхэ хэшлыгъэным зэрэдиштерэр, — ело Заур.

Кошхэблэ районым ихызмэтшлэпэхэм лэжыгъэ бэгъагъэ кяхыжыныным ильэс кьэс яшыпкьэу дэлажэх. Блэклыгъэ ильэсхэм афэдэу гьэрэклиу пхэным фемыжэхээ чыгури, чылапхэу халхъаштри зери-фэшъуашэу агъэхъазыргъагъэх. Бжыхъасэхэм минеральнэ чыгъэшлүхэмклэ яшлуагъэх, уцыжхэр, уз эфэшъафхэр кьамыгоонхэм пае ищыклэгъэ

лофтхъабзэхэр зэшлуахыгъэх. Ащ ишлуагъэклэ, ом изытет емылпытыгъэу, лэжыгъэ дэгъу кырахи.

— Заур, лэжыгъэу Луахыжыгъэрэм сыда рашлэрэр?

— Тихызмэтшлэпэ анахь инхэм зэклэми непэрэ мафэм ялэжыгъэ зыцагынын псэуплэхэр ялэх. Ахэр Юныгъор рамыгажхээ зэтырагъэпсыхагъэх, лэжыгъэр зыгушкьлэ ахэм аратакьо, уасэр кьыдэ-кьоефэ алыгъы. Ащ фэдэ амал зымылэхэм, анахьэу мэкьюмэщ-фермер хызмэтшлэпэ цыкьлүхэм, ялэжыгъэ ащэ. Непэ уасэу илэр бэп, коцыр, идэгъугъэ елпытыгъэу, килограммыр сомэ 11 — 12 нылэп зэрэщэфырэр. Кыхэзгъэщы сшлоигъу чылапхэхэр кызыщагъэклэрэ чыгухэр зэрэтилэхэр. Мыгъэ ахэр гектар мини 2 хьуштыгъэ, зери-фэшъуашэу луахыжыгъ, лэжыгъэ дэгъуи кытыгъ. Анахь хызмэтшлэпэ инхэм ильэс пчъагъэ хьугъэу чылапхэхэр кьагъэклых. Ахэр КНИИСХ-м дэлажэх, тирайон нахь кьеклүрэ

чылапхэхэр кыщашэфых, ячылугъэм зыщарагъэушомбгъу. Чылапхэхэм альэныкьоклэ гумэклыгъо тилэп.

— Комбайнэ тхъапша Юныгъом хэлажыгъэр?

— Тихызмэтшлэпэхэр техникэмклэ зэтэгъэпсыхагъэх. Аужырэ шапхэхэм адиштерэ комбайнэхэр тилэх. Членагъэ фамышлэу лэжыгъэр луахыжы. Зэклэмкли комбайнэ 87-мэ лоф ашлагъ, ахэм ащыцэу 77-р тичыгулэжхэм яех, 10-р гьу-

нэгъу районхэм кьарыкыгъэх. Кьэлөгъэн фае мы аужырэ ильэсхэм кьэралыгъо лэпылэгъухэм яшлуагъэклэ техникэ дэгъу тичыгулэжхэм зэрэзэ-рагъэгъотыгъэр.

Юныгъор ыклэм фэклагъ, ау Кошхэблэ районым ичылугъэжхэм ялофшлэн джыри шлэхэу аухыштэп. 2024-рэ ильэсым луахыжышт бжыхъасэхэр зытыралхъашт чыгуи игъэхъазырын юуж ихъагъэх. Лэжыгъэм илхыжынын даклоу уарзэр комбайнэхэм кьаупклатээ хыпкыым ащыхатэкьуагъ. Джащ фэдэу хыпкыым ышхъашо агъэушэ-быжы, ажьо.

Гьэтхасэхэм язытет уигъэрэзэнэу шыт. Блэклыгъэ ильэсхэм ялпытыгъэмэ, ахэм япхынын мыгъэ лэжэу гужьуагъэ, ом изытет ыпкь кыкыклэ иклэры-клэу апхыжыгъэхэри ахэтых. Зэклэмкли тыгъэгъээ гектар мини 9-м ехьу, натрыф гектар мини 6-м нахьыбэ, зэнтхэ гектари 135-рэ, сое гектар 470-рэ ыкли нэмыклхэр ялэх.

Амалэу шылэмклэ кыныгъо хэфэгъэ хызмэтшлэпэхэм лэпылэгъу зерафэхьхэрэр, АР-м мэкью-мэщымклэ иминистрэу Кьонэ Анзаур пчъагъэрэ кызырэкьуагъэр Сэмэгү Заур клэхым кылуагъ.

ДЕЛЭКЪО Анет.

Сурэтхэр: лэшына Аспан.

Сомэ миллион 552-м ехьу атыгъах

2022-рэ ильэсым мэкьюмэщ хызмэтым хэхьоныгъэхэр егъэшлыгъэнхэм, псыклэгъэхон комплексым зегъэушомбгъугъэным афытегъэпсыхъэгъэ программэм ипхырышын федеральнэ ыкли шьолыр бюджетхэм кяхэхыгъэу зэклэмкли сомэ миллион 701-м ехьу Адыгеим шыпэлугъэхъагъ.

АР-м мэкью-мэщымклэ и Министрствэ тызэрэщыгъэгъозагъэмклэ, а зэклэ мы лэныкьом

щылажээхэрэм афэклогъэ кьэралыгъо лэпылэгъу.

Ащ нэмыклэу АР-м социаль-

нэ ыкли экономикэ хэхьоныгъэхэр егъэшлыгъэнхэмклэ Унэе программэм кьыдыхэлпытагъэу

мэкьюмэщ техникэ е оборудование клэу кьэзыщэфыгъэхэм субсидиэхэр ятыжыгъэнхэм сомэ миллион 120-рэ республикэм пэлуигъэхъагъ. Ащ шыцэу сомэ миллион 118-р федеральнэ бюджетым кыхэхыгъ. Мы ахьцэ лэпылэгъури хэгъэхъуагъэу сомэ миллион 359,6-рэ зыосэ техникэ е нэмыкл псэуплэхэм пстэумкли 177-рэ мэкьюмэщ хызмэтым пылхэм кьащэфыгъ.

2023-рэ ильэсым ищылэ мазэ и 1-м кышыублагъэу мэкьюгъу

мазэм нэс пштэмэ, кьэралыгъо программэ зэфэшъафхэм кьадыхэлпытагъэу мэкьюмэщым шылажээхэрэм афатлупшыгъэр сомэ миллион 552,7-рэ мэхьу.

Мэкьюмэщ хызмэтым хэхьоныгъэхэр егъэшлыгъэнхэм ыкли мы лэныкьом ибэдзэршлэпэ игьэлорышлэн афытегъэпсыхъэгъэ программэм кьыдыхэлпытагъэу кьэралыгъо лэпылэгъу зэфэшъафыбэ шылэ хьугъэ, зы ильэсэп шуагъэ кьатэу ахэр

(Икълух я 5-рэ нэклүб. ит).

Мэкьюмэщ хьызмэтыр

Сомэ миллион 552-м ехъу атыгъах

(Икляух).

шэолъырхэм зэращыпхыра-
щыхэрэр.

Мэкьюмэщ хьызмэтыр мылкъу
кьэкляуплэу кьыхэзыгыгъэхэм
ащ игъэпсын, лэф зышлэхэрэм
ябизнес зегъэушэомбгугъэным
афэш! грантхэр ятыгъэнхэм
фытегъэпсыхыгъэ программэ-
хэр зыщылэхэр 2012-рэ илъэ-
сым кьыщыублагъ, лэпылэгъу-
шо зэрэхуэрэри уахътэм
кьыгъэлэгъуагъ.

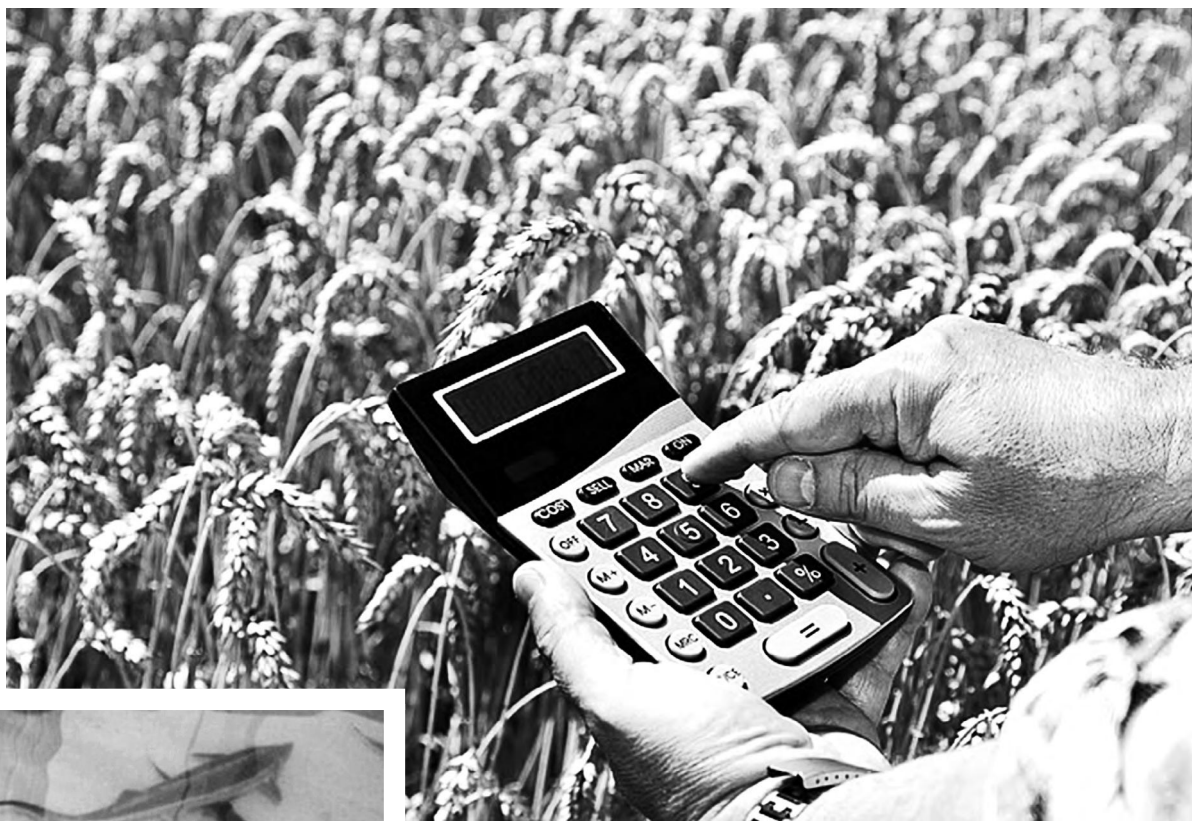
«Агрозартап» зыфилорэр лы
е щэ бэу кьэзытырэ былым
лэпкхэр зыщалыгышт фермэ
зыгъэпсы зышлэогъохэм апай.
Сомэ миллиони 5-м нэс ахъщэ
лэпылэгъу кьыдэлъытагъэр.

Ащ нэмыклэуи щыл лы е щэ
бэу кьэзытырэ былым лэпкх-
хэр зыщалыгыштхэ унэгъо

пчэныщэ кьыдэзыгъэкыхэрэм,
былым лэпкхышлэхэм апыл-
хэм, ащ фэдэ шклэ цыкыхэр
кьэзыщэфыгъэхэм, «элитнэклэ»
алытырэ лэжыгъэ чылэпхы-
клэхэр кьэзыгъэкыхэрэм ахъ-
щэу ахэм атырагъэлодагъэм
щыщ кьэралыгъом кьыригъэ-
гъэзэжынуу субсидиэхэр щылэх.

Грантхэм, субсидиэхэм ямы-
закъоу, фэгъэклотэнхэр кьызы-
дэлъытэгъэ чыфэу банкхэм
кьатыхэрэри фермерхэмклэ зы
лэпылэгъоу щыл. Гушылэм пае,
мэкьюмэщ продукцием икьы-
дэгъэкын пылхэм илъэсым
проценти 5 нахыбэ зытемы-
хорэ чыфэ УФ-м мэкью-мэ-
щымклэ и Министерствэ пшъэ-
рыл зыфишыгъэ банкхэм
кьалахын амал ял.

Адыгеим имэкьюмэщ хьыз-
мэт щылажъэхэрэм кьэралы-

**УФ-м и Правительство мэкьюмэщ хьызмэтым хэхьоныгъэхэр егъэшлыгъэн-
хэм нэлуигъэхэрэ мылкъум илъэс кьэс хегъахь. Мэкью-мэщымклэ феде-
ральнэ Министерствэ кьызыритыгъэмклэ, 2023-рэ илъэс бюджетым апэ сомэ
миллиард 445,8-рэ щагъэнэфэгъагъ, ау ащ кьыщымыуцуху хагъахьозэ, сомэ мил-
лиард 472,5-м нагъэсыгъ.**

былымэхэо фермэ ыгъэпсынэу
проект зыгъэхъазырыгъэхэм
апае программэ. Ащ сомэ мил-
лион 30-м нэсэу грант кьыщы-
дэлъытагъ.

Сомэ миллиони 3-м щегъэ-
жыгъэу сомэ миллиони 10-м
нэсэу грант пыл «Агротуризм»
зыфилорэм. Фермерым ежъ
илахъэу хилхъащтыр зыфэди-
зым елпытыгъ ахъщэ лэпылэ-
гъоу кьыратыщтыр. Къуаджэм
е къоджэ псэуплэм зыщазы-
гъэтыгъэхэр ары мы програм-
мэр зыгъэфедэн зылэкыштыр.

Джащ фэдэу чыгум лэжы-
гъэшл кьытыным, экологием
ишапхъэхэр гъэцэклэгъэнхэм
афытегъэпсыхыгъэ лэфшлэнхэр
зыгъэцаклэхэрэм, чэмыщэ е

гъо лэпылэгъухэр зэклэ хэзыгъэ
имылэу зэрагъэфедэхэрэр АР-м
мэкью-мэщымклэ и Министер-
ствэ кьыщыхагъэщыгъ. Аужырэ
илъэхэм «Агрозартап» зы-
филорэмрэ лы е щэ бэу кьэзы-
тырэ былым лэпкхэр зы-
щалыгыштхэ унэгъо былымэхэо
фермэ ыгъэпсынэу проект
зыгъэхъазырыгъэхэм лэпылэгъу
ятыгъэным фытегъэпсыхыгъэ
программэрэ нахыбэу ахъ-
лажъэхэ хъугъэ.

Блэкыгъэ илъэсым «Агро-
стартапым» кьыдыхэлъытагъэу
сомэ миллион 72,3-рэ феде-
ральнэ бюджетым кьыхэхыгъэу
Адыгеим щатыгъ. Джи тызхэт
2023-м ащ пае республикэм
кьыфэклонэу федеральнэ бюд-

жетым щагъэнэфэгъэр сомэ
миллион 93,4-рэ мэхъу. Ар
процент 29-клэ гъэрэкло аты-
гъэм нахыб.

УФ-м и Правительство мэ-
кьюмэщ хьызмэтым хэхьоны-
гъэхэр егъэшлыгъэнхэм пэлу-
гъэхэрэ мылкъум илъэс кьэс
хегъахь. Мэкью-мэщымклэ фе-
деральнэ Министерствэм кьы-
зыритыгъэмклэ, 2023-рэ илъэс
бюджетым апэ сомэ миллиард
445,8-рэ щагъэнэфэгъагъ, ау ащ
кьыщымыуцуху хагъахьозэ,
сомэ миллиард 472,5-м нагъэ-
сыгъ.

Фэгъэклотэнхэр зилэ чыфэ-
хэм апае сомэ миллиард 19
агъэнэфэгъагъ. Ар мэкьюмэ-
щылэхэм охътэ клэкым зэрэ-
зэбгырахыгъэм фэш! жьоны-

гъоклэ мазэм етлани хагъэ-
хъуагъ. Министерствэм кьызы-
рэщалагъэмклэ, кьэкыхэрэм
апылхэр ары мы чыфэхэр
нахыбэу зыгъэфедэхэрэр.

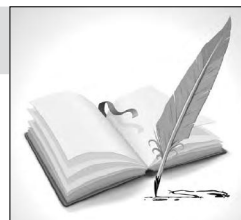
Хэтэрыклхэмрэ картофымрэ
якьэгъэкын зегъэушэомбгугъэ-
гъэным фытегъэпсыхыгъэ
программэм кьыдыхэлъытагъэу
ахэм апыл хьызмэтшлэплэ
цыкыхэм ыкли ежъ-ежырэу
лофшлэн кьызфэзгъотыжыгъэ-
хэм аратынэу сомэ миллиарди
5 мы илъэсымклэ УФ-м и Пра-
вительствэ ыгъэнэфэгъагъ. Ар
блэкыгъэ 2022-м атыгъагъэм
фэдитлыкэ нахыб.

ХЪУТ Нэфсэт.

Сурэтхэр: «Адыгэ макъэм»
ихъарзынэщ.

Уахтэр ыкIи тхаклор

Гухэлъ зиIэр щысырэнп

Уахтэр зэплэкыгъо уримыгафэу чэр. Цыф гашлэр ащ елытыгэмэ — нэгъуплэплэгъу. Джары акыл зилэм имафэ пэпчэ шлагэкIэ зыклиушэрэр.

ащыщыгъ, кызырэрэшлэшрэмкIэ, Цуекъо Джэхьфар Базрыкъо ыкIор.

Ар 1924-рэ ильэсым бэдзэогум и 27-м Теуцожь районым ит къуаджэу Хьалъэкъуае кыщыхъугъ. ПчыхалыкIое гурыт еджаплэр 1942-рэ ильэсым кыуухи, къоджэ колхозым IофшIэныр щыригъэжыагъ. Мыекъопэ кIэлэегъэджэ институтым ыкIи заочнэу Москва дэт литературнэ институтым ащеджагъ.

1948-рэ ильэсым кыщегъэжыагъэу 1981-рэ ильэсым нэс, ильэс 33-рэ хэку гъэзетэу «Социалистическэ Адыгеим» Iоф щышлагъ. ЗэтIысыжым Джэхьфар истатъя зэфэшьафхэр гъэзетым кыригъахъэщыгъэх. Ишэн-гъэлсыкIэ гъэтIылыгъэ-гупсэфышъор теоштыгъэм, Джэхьфар щыIэныгъэм щыхъурэ-щылэрэ пстэуми гукIэ ахэтыгъ. Ытхыгъэхэри аукъодыеу щымытхэу, щыIэныгъэм илофыгуабэхэм джэуап языхъу гъэлсыгагъэх. Джащ фэдизэу журналист IофшIэныр ежъ щыщ хъугъагъэ. Анахъэу бгъэшагъо икIурэр усэн-тхэн IофшIэнышхори ащ готэу зэрэзэшлуихыгъэр ары.

Джэхьфар ытхыгъэр 1948-рэ ильэсым щегъэжыагъэу хиутыщтыгъэх. ЗэкIэ литературэм ижанрэ зэфэшьафхэмкIэ — поэтизмкIэ, прозаикIэ, драматургиэмкIэ гъэзэгъэу ащ зиушэтыщтыгъ. ИкIэлэцIыкIу усэхэр Адыгеим имызакъоу, нэмыкI чIыплэхэм къащыдэкIырэ журналхэм, гъэзетхэм къарыхъэщтыгъэх.

Иапэрэ тхылъ хъугъэхэр зы едзыгъо хъурэ пьесэхэр ары: «Iэшхъэтет нэпцI» (1956), «Шъхъэр нэклимэ». Ильэс зэфэшьафхэм Мыекъуапэ ыкIи Краснодар кIэлэцIыкIухэм ыкIи иныхэм апае усэ сборникхэр — «Къэзгъэзэжыгъэр», «Сыина, сыцIыкIуа?», «Сэ сыщтапхэп», «УнакIэ», «Чэтыум иджэмышх», «Тихъэ-блэ кIалэхэр», мыхэм анэмыкIхэри кыдигъэкIыгъэх.

Цуекъо Джэхьфар итхылъхэр Москва итхылъ тедзэплэхэми кыыхауыщтыгъэх. Джэхьфарэ ытхыгъэхэм ащыщхэр грузиныбзэкIэ, эстонибзэкIэ ыкIи нэмыкIыбзэхэмкIэ кыдэкIыгъэх.

Журналист-публицистэу Дж. Цуекъом художественнэ-документальнэ тхылъхэр

ри «Мыжъор зыщыстырэм» (1972), «Гвардейцэм исэшху», «Корпусым ипарламентер» зыфилохэрэр кыыхиутыгъэх.

Я XX-рэ Iлэшлэгъум ия 90-рэ ильэсхэм тхаклом тхылъитIу хъурэ итарихь романэу «Бланэр зыщальфыгъэм екIужы», зыфилохэрэр ильэс зэкIэлэыкIохэм кыыхиутыгъэх.

Ежъ тхаклор (зыщымылэжъ уж) кызыхъугъэр ильэс 90-рэ зыщыхъурэм ехъулэу 2014-рэ ильэсым, кIэлэцIыкIухэм апае усэхэр зыдэт тхылъэу «Длинная дорога» кыдэкIыгъ. Джэхьфар иусэхэм ащыщхэр композиторхэм мэ-къамэхэм аралъхъагъ.

Цуекъо Джэхьфар зэдзэкIын IофшIэгъэ ини иI. Ащ Андерсен ипшысэхэу «Дикие лебеди», «Пшысэхэр» зыфилохэрэр адыгабзэкIэ зэридзэкIыгъэх.

Тхаклор тхылъеджэхэм бэрэ аIу-кIэ-щтыгъ, а зэлукIэгъухэм игупшысэ кырагъэблыщтыгъ. Анахъэу икIэсагъэхэр еджакохэр ыкIи ахэм якIэлэегъаджэхэр ары.

Цуекъо Джэхьфар Урысые Федерацием ижурналистхэм я Союз хэтыгъ, Андырхъое Хъусен ыцIэкIэ агъэнэфэгъэ шлухъафтыным илауреатыгъ, Урысыем итхаклохэм я Союз 1998-рэ ильэсым щегъэжыагъэу хэтыгъ. ИщыIэныгъэ ыгъэ-хъаулыгъэп, гушъхъэлэжыгъэ дахэ-лъэпкъым кыфыщинаягъ. Мы мафэхэм щылагъэмэ, ыныбжъ ильэс 99-рэ хъу-щтыгъэ.

Литературэм ищыIэныгъэ фигъэшъошагъ

Ныр исабийкIэ зэрэгупсэфынчэр, фэлъэкIырэмкIэ зышъхамысыжъэу ильфыгъэ зэриплурэр гум кыгъэкIэу зэлашлэрэ тхаклоу Цуекъо Юныс литературэр аIуа-гэмэ, зишлэжыщтыгъэп, джарэу ыгуи ыпси ащ хэ-лыгъ. Ильэс 60 Iэпэ-цыпэм гупшысэр куоу ылэжыгъ.

рищэжыгъэ гупшысэр ыкIудымэ, ыкIудыизэ, пхъэтет Iуданэу, ащ кIоцIылыр — темэр, идеер, образхэр, ахэм къа-шлэкIыгъэ литературэ шыкIэ-хабзэхэр зэкIэ физэшлэIэу кызытэригъэщы-кIыщтыгъэх. ТеурыкIуагъэ хэлъыгъэп, зышъхамысыжъэу, литературэр, гупшы-сэр, адыгэ щылакIэр (ежъ ыльэгъугъэу, зэхышлагъэу, анахъ ыгу итIысхъагъэр) кыыригъэлэгъукIыгъ.

Юныс опсэуфэ республикэ гъэзетэу «Адыгэ макъэм» иныбджэгъушIугъ, кыт-фэгумэкIэу кытхыгъэщтыгъ, фэсакъэу, тхэн IофшIэнэу тызфэгъэзагъэр тегу-гъоу дгъэцэкIэн зэрэфар кытитиоштыгъ, дысыгъэп, кытфэсакъыщтыгъ.

Цуекъо Юныс ищыIэныгъэ зэрэщы-тэу ильэпкъ фигъэшъошагъ плоныр кы-лэжыгъэу зэрэщытым ишыхъатых ипро-изведение гъэшлэгъоныбэ; хигъэхъуагъ лэпкъ гупшысэм, иадыгабзи Iуухъумагъ.

Ю. Цуекъор — Урысыем итхаклохэм я Союз 1980-рэ ильэсым щегъэжы-гъэу хэтыгъ. (АМАН-м) шIэныгъэхэмкIэ Дунэе Адыгэ академием, икIуаджэу Хьалъэкъуае яцIыф гъэшлэгъагъ.

Юныс — Адыгеим инароднэ тхакIу, УФ-м культурэмкIэ изаслуженнэ Iофы-шлагъ, Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо шлухъафтын литературэмкIэ Iлогъогъоу кыфагъэшъошагъ, Урысыем итхаклохэм ыкIи «Роман-гъэзетым» япремиеу «Об-раз» кыфагъэшъошагъ, ильэс къэс Магомед Хункаевым ыцIэкIэ зэхачэрэ Iофхъабзэу «Маэстро пера» зыфилохэрэ шлухъафтыни кыратыгъ.

Тиадыгэ литературэ зыгъэбаигъэ тхаклохэм, усаклохэм ятворчествэ зэри-фэшъуашэу зэдашлэмэ, гушъхъэлэжы-гъэшхоу кытфагъэнагъэм тэри нахъ зытигъэушхушт, тилитературэ ныбжы-кIэми, уасэ зэриIэр нахъ зэхэтшIэшт.

МАМЫРЫКЪО Нуриет.

Юныс бэдзэогум и 27-м, 1940-рэ ильэсым Теуцожь районымкIэ къуаджэу Хьалъэкъуае кыщыхъугъ. Иса-быгъо зэо ильэс гуиэхэм атефагъэ-ми, гъашIэм фырилэ гукIэгъу-шIульэгъур зыкIи пIыкIуагъэп. Цуекъо Юныс зэр-еджэщтым, ильэпкъ, ихэку, ихэгъэгъу агоуцоньш, фэлъэкIырэмкIэ кызырэр-дишэежтхэм пылгыгъ, ишIоигъоныгъи щыIэныгъэм кыщигъэшъыпкъагъ — тхэ-кIошхо хъугъэ.

Юныс Адыгэ кIэлэегъэджэ учили-щыр кыуухи, кIэлэцIыкIу Унэм икIэлэ-плэу, ащ ыуж кIэлэегъаджэу Iоф ышлагъ. Дзэ къулыкIур 1963 — 1966-рэ ильэ-схэм ыхыгъ. КызэкIожым, Iоф зэ-хэдз ымышIэу, предприятием слеса-рэу Iухагъ, Мыекъопэ профтехучилищэу N 17-м икомсомольскэ организацие исекретарыгъ.

1970-рэ ильэсым хэку гъэзетэу «Со-циалистическэ Адыгеим» икорреспон-дентыгъ, Адыгэ хэку исполкомым теле-виденимерэ радиовещанимеркIэ и Комитет иредакторыгъ, етIанэ гъэзетэу «Социалистическэ Адыгеим» иотдел ипэщагъ. 1986 — 1990-рэ ильэсхэм журналэу «ЗэкIошныгъэм» ыкIи кIэлэ-цIыкIу журналэу «Жыгъообыным» яре-дакторыгъ.

Ытхыгъэр 1961-рэ ильэсым кыщы-

ублагъэу хиутыщтыгъэх. Тхаклом адыга-бзэкIэ ирассказхэр автор куп зэгъусэу зэдэгъэхъазырыгъэ сборникэу «Къушъхъэ чыжъэмэ япщынальэхэр» (1975) кы-дэхъагъэх, повестхэу «Хымэ лыуз», «Къэзыгъэзэжыгъэр ижыгъэр шыухэр», повестхэр, рассказхэр дэтхэу «Iэлы-ныр Iапэм пызырэнп, е Зы шIульэгъу итхыд», роман ыкIи повестыр дэтэу «Шэфлагу», романхэу «Унэ пIыжъ», «ГъучI Тыгъужым итаурыхъ», «Тыгъэр-лягъэу кыдэкIолягъ», мыхэм анэмыкIхэ-ри, зы тхылъ хъурэ хэшыпыкIыгъэ тхы-гъэхэри, трилогиери кыдигъэкIыгъэх. Мыхэм ащыщхэр урысыбзэкIи кыыхи-утыгъэх: «Чужая боль», повестыр ыкIи рассказхэр дэтхэу, романэу «Сказание о Железном Волке». Иповестхэу «Кин-жал танцора», «Последний лай старого выжлеца» зыфилохэрэр, нэмыкIхэри республикэ тхылъ тедзэплэм хэшыпы-кIыгъэ тхылъищ хъоу кыщыдигъэкIыгъэх.

Юныс ичэщи имафи тхэным епхы-гъагъ, ипроизведение пэпчэ зы щыIэ-ныгъэ охътэ хъугъэ-шIэгъэ иныр кы-щиупкIэпкIэу, Iэлэлэсэныгъэ ин зэрэхэ-лыр мыгъуашэу, игеройхэри гум нэхэу, образ пэпчэ хъупкъэ гъэнэфагъэ фи-шыныр ыкIи темэшхоу «ЩыIэныгъэр ыкIи Цыфыр» зыфилохэрэр, лэныкIуа-бэкIэ кызытэуихыныр физэшлэыгъ.

Цуекъо Юныс итворчествэ ыуасэ-кIагъэтхъэу, АМАН-м) иинститутэу «Адыгская энциклопедия» зыфилохэрэм кыдигъэкIырэ томыбэу «Черкешенка» ия V-рэ тхылъ Юныс итарихь романэу «Кавказская дилогия» (2014) кыда-гъэхъагъ. Джащ фэдэу ирассказхэм ащыщхэр ыкIи роман пычыгъохэр мос-ковскэ журналхэу «Смена», «Крестьян-ка», «Литературная Россия», мыхэм анэмыкIхэми къарыхъагъэх, ипроизве-дениехэм ащыщхэр Урысыем ыкIи СНГ-м ащыпсэурэ цыф лэпкъхэм абзэкIэ зэрадзэкIыгъэх.

Цуекъо Юныс итворчествэ, ипроиз-вевениехэм шIэныгъэлэжъхэм, тхакло-хэм, нэмыкI цыф гъэсагъэхэм Iофышхо адашлагъ ыкIи яшIошхэр а зэкIэмкIэ къатхыгъэх, къаралотыкIыгъэх.

ИльэсипшI пчыагъэм адыгэ литера-турэм Юныс щылэжыагъ, ышъхъэкли-ыгукIи зэдэштэныгъэ ин зэрэхэлыгъэм фэдэу, ипроизведение зэгъэкIугъэу,

Урысыем хэгъэгү клоцI ИофхэмкIэ и Министерствэ кьеты

Япшъэрылъхэр агъэцакIэхэзэ

Урысые Федерацием бздэжэшагъэу цызэрахьэрэмкIэ зэфэхьысыжхэм кьагъэлагъо хэгъэгү клоцI кьулыкьухэр тикъэралыгъо илофхэм языхтэ пытагъэ хэлыу зэрэлыпльэхэрэр.

Урысыем хэгъэгү клоцI ИофхэмкIэ и Министерствэ иподразделениехэм Иоф ащызышIэнэу шыт пчъагъэм щэклэ нахьмышIэми, цыфхэм яфитыныгъэхэр ыкIи яхэбзэ шлоигъоныгъэхэр кьэуэхумэгъэнхэмкIэ, хэбзэ рэхъатныгъэр гъэпытэгъэнымкIэ, бздэжэшагъэхэр ыкIи хэбзэуконыгъэхэр кьыхэгъэщыгъэнхэмкIэ, ахэм апэшIуеклогъэнымкIэ япшъэрылъхэр дэхимылэу агъэцакIэх.

2023-рэ ильэсым шылэ маэмм кьыщыублагъэу мэкъуогъум нэс бздэжэшагъэу зэрахьагъэм ипчъагъэ проценти 2-кIэ нахьмакI, гъэрэкло мыш фэдэ иуахтэ егъэпшагъэмэ. Мы лъэныкъомкIэ зэрарэу ашыгъэр процент 42,5-кIэ кьелыхыгъ.

Цыфхэм адызэрахьэгъэ бздэжэшагъэхэр проценти 7,1-кIэ, укIыгъэ Иоф ыкIи ыукIын мурад илагъэу агъэунэфыгъэр проценти 2,1-кIэ, ышIэзэ цыфым ипсауныгъэ зэрар рыхыгъэу проценти 5,2-кIэ, шъхьакло рахыгъэу проценти 9,6-кIэ нахьмакIэ хьугъэх.

Мылькум епхыгъэ, джащ фэдэу хьункIэн бздэжэшагъэу зэрахьагъэхэр процент 11,7-кIэ, тыгъон бздэжэшагъэр процент 17,6-кIэ, автомобилыр зэратыгъэр процент 25,2-кIэ, псэу-

плэхэр зэрахьунклагъэм епхыгъэ бздэжэшагъэр процент 28,5-кIэ, транспортыр зэрарыфьягъэр проценти 8,8-кIэ нахь кьелыхыгъэх.

Иашэр, щэ-гынхэр, кьэорэ пкыгъохэр ыкIи веществохэр агъэфедэхэзэ зэрахьагъэ бздэжэшагъэхэм япчъагъэ проценти 4,3-рэ нахь кьыщыклагъ.

Бздэжэшагъэхэм, джащ фэдэу Иоф хьылъэхэм якьычIэгъэщынкIэ хэгъэгү клоцI кьулыкьум илофышIэхэм Iэпэлэсэныгъэ ахэлъэу ИофшIэнэу агъэцакIэрэм ишлогъэшхо кьэкло. ГушыIэм пае, укIыгъэ ыкIи ащ фэдэ мурад ялэу зэрахьагъэ бздэжэшагъэхэр процент 99-м нэсэу кьычIагъэщыгъ. Джащ фэдэу ышIэзэ цыфым ипсауныгъэ зэрар, шъхьакло зэрарыхыгъэм, хьункIэн бздэжэшагъэ зэрэзэрихьагъэм япхыгъэ бздэжэшагъэхэр процент 90-м клахьэу кьычIагъэщыгъэх.

Общественнэ чыплэхэм, анахьэу урамхэм, зыгъэпсэфыплэ чыплэхэм ащызэрахьэгъэ бздэжэшагъэу агъэунэфыгъэр, блэкIыгъэ ильэсым мыш фэдэ иуахтэ егъэпшагъэмэ, проценти 8,3-кIэ нахьмакIэ хьугъэ. ГушыIэм пае, урамхэм ащызэрахьэр бздэжэшагъэхэр: шызэуагъэхэу зэрагъэунафыгъэр

процент 14,2-кIэ, зэрэщытыгъагъэхэр — процент 27-кIэ, хьункIэным епхыгъэ бздэжэшагъэхэм япчъагъэ процент 27,1-кIэ кьелыхыгъ.

Къэбар-телекоммуникационнэ технологиехэр кьызфагъэфедэзэ бздэжэшагъэу зэрахьагъэм япчъагъэ процент 27,9-кIэ нахьыбэ хьугъэ. Анахьэу аналэ зытырагъэтырэр мы лъэныкъом Иоф дэзышIэрэ подразделениехэм якьулыкьушIэхэм ялэпэлэсэныгъэ хэгъэхьогъэныр, техникэм игъэфедэнкIэ хэшIыкI зилэ кьулыкьушIэхэр гъэхьазырыгъэнхэр ары.

БлэкIыгъэ ильэсым зэрахьагъэ бздэжэшагъэу 2023-рэ ильэсым ищылэ-мэкъуогъу маэмм кьариуытэу кьычIагъэщыгъэр проценти 5,4-кIэ нахьыбэ хьугъэ. Мыщ дэжъым кьэлогъэн фае бздэжэшагъэхэм япроцент 27,7-р Иоф хьылъэхэм ыкIи хьылъэ дэдэхэм зэрашыхэр.

Зыныбжэ имыкьугъэхэм алъэныкъокIэ пэшIорыгъэш Иоф-тхьабзэхэр чанэу зэхащэх. Iэ-тахьохэм бздэжэшагъэу зэрахьагъэхэмкIэ кьызэуахыгъэ уголовнэ Иофхэр проценти 7,7-кIэ нахьмакIэ хьугъэ.

Транспорт инфраструктурэм ипсэуалъэхэм ащызэрахьагъэ

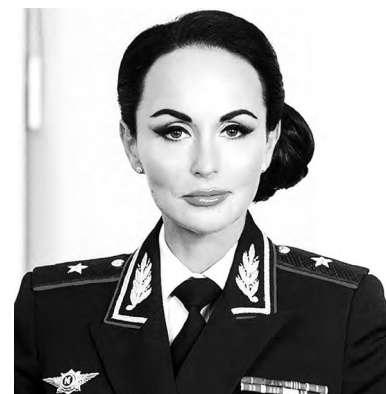
бздэжэшагъэхэм япчъагъэ проценти 4,3-кIэ кьелыхыгъ.

2022-рэ ильэсым ищылэ-мэкъуогъу маэмм ягъэпшагъэмэ, хэбзэнчъэу наркотикыр кьызэрэрагъэкIокIыгъэм епхыгъэ бздэжэшагъэр процент 11,2-кIэ нахьыбэу хэгъэгү клоцI кьулыкьум илофышIэхэм кьычIагъэщыгъ. Уголовнэ Иофэу зэрахьагъэхэм кьакIэлъыкIоу хэбзэнчъэу кьырагъэкIокIыгъэ наркотик зыхэлъ ыкIи акьылым егоорэ вещество тонн 12,5-м ехьу кьалахыгъ.

Гьогухэр щынэгъончъэу цытынхэмкIэ зэхэубытэгъэ Иоф-тхьабзэхэр кьулыкьушIэхэм зэрахьэх. Ешъуагъэу рулым Iус водителъхэм япхыгъэу агъэунэфыгъэ гьогу хьугъэ-шагъэхэр процент 21,6-кIэ, ахэм ахэклодэгъэ цыфхэм япчъагъэ процент 37-кIэ, шъобж зытешагъэ хьугъэхэр процент 19,4-кIэ нахьмакIэ хьугъэх.

Мы аужырэ ильэси 10-м Урысыем ицIыфхэм ящынэгъончъагъэ кьэуэхумэгъэным мэкIэ-макIэу зыкьелэты. А уахтэм кьыриуытэу УФ-м бздэжэшагъэу щатхыгъэр проценти 10,9-кIэ, цыфхэм адызэрахьагъэ бздэжэшагъэхэр фэдищым ехьукIэ кьелыхыгъ. УкIын бздэжэшагъэ ыкIи ащ фэдэ мурад илагъэу агъэунэфыгъэр процент 38,3-кIэ нахьмакIэ хьугъэ. ышIэзэ цыфым ипсауныгъэ зэрар зэрэрахыгъэм епхыгъэ бздэжэшагъэхэм япчъагъэ фэдитIукIэ кьащыклагъ.

2013-рэ ильэсым егъэпшагъэмэ, хьункIэн бздэжэшагъэхэм япчъагъэ фэди 3-кIэ кьелыхыгъ. Тыгъон бздэжэшагъэу

Ирина ВОЛК.

Урысыем хэгъэгү клоцI ИофхэмкIэ и Министерствэ иофициальнэ лIыкIу.

зэрахьагъэхэр фэди 4-кIэ, ахэм ахэхьэ псэуплэхэм зэратыгъагъэхэр фэди 3-кIэ, транспортым — фэди 6-кIэ нахьмакIэ хьугъэ. Зыныбжэ имыкьугъэхэм зэрахьэр бздэжэшагъэхэр ильэси 10-м кьыклоцI фэди 2-кIэ кьелыхыгъ.

Мы аужырэ ильэси 10-м бздэжэшагъэ хьылъэхэм, ахэм ахэхьэ укIыгъэ Иоф зэрэзэрихьагъэм ышIэзэ цыфым ипсауныгъэ зэрар зэрэрихыгъэм шъхьакло зэрэрихыгъэм япхыгъэхэр, нахьыбэу кьычIагъэщыгъэх. Гьогухэм кьатехьухьэр хьугъэ-шагъэхэу 2013-рэ ильэсым кьыщегъэжъагъэу агъэунэфыгъэм ипчъагъэ ебгъапшэмэ, ар фэди 3-кIэ, хэклодагъэм япчъагъэ процент 47,6-кIэ, шъобж зытешагъэхэр процент 38, 2-кIэ нахьмакIэ хьугъэ.

«УФ-м хэгъэгү клоцI кьулыкьухэм нэмыкI хэбзэуэхумэкло кьулыкьухэр ягъусэу общественнэ рэхъатныгъэр ыкIи щынэгъончъагъэр кьауэхумэ», — кьыуагъ Урысыем хэгъэгү клоцI ИофхэмкIэ и Министерствэ иофициальнэ лIыкIоу Ирина Волк.

Пчъагъэхэм кьаIуатэ

МИНИСТЕРСТВО Внутренних дел
по РЕСПУБЛИКЕ АДЫГЕЯ

2023-рэ ильэсым имэзихэу пыкIыгъэм АР-м хэгъэгү клоцI ИофхэмкIэ и Министерствэ илофшIэн зыщызэфихьысыжыгъэ зэхэсыгъо джырэблагъэ щылагъ.

Министрэу Олег Безсмелъныцыным кьызэриуагъэмкIэ, полициер ыкIи нэмыкI хэбзэуэхумэкло кьулыкьухэр зэгъусэхэу чанэу зэрэздэлажэхэрэм ишIуагъэкIэ шьолпырым ил рэхъатныгъэм зыпкытыныгъэ иI.

Мы ильэсым имэзи 6-у пыкIыгъэм республикэм бздэжэшагъэ 1880-рэ шызэрахьагъэу агъэунэфыгъ. 2022-рэ ильэсым мыш фэдэ иуахтэ егъэпшагъэмэ а пчъагъэр процент 22-кIэ нахьмакI.

АдыгеимкIэ полицием икьулыкьушIэхэм Иоф-тхьабзэу зэшIуахыгъэхэм яшIуагъэкIэ хьункIэн бздэжэшагъэу зэрахьагъэхэр, псэуплэхэм зэратыгъагъэхэр, зыныбжэ имыкьугъэхэм хэбзэуконыгъэхэр зэрашыгъэхэр нахьмакIэ хьугъэ.

Мы уахтэм кьыриуытэу хэбзэнчъэу наркотикыр кьызэрэрагъэкIокIыгъэм

епхыгъэ бздэжэшагъэ 107-рэ агъэунэфыгъ.

Мы ильэсым имэзи 6 Адыгеим игьогухэм хьугъэ-шIэгъи 190-рэ кьатехьухьагъ. Ахэм нэбгырэ 23-рэ ахэклодагъ, нэбгырэ 227-мэ шъобжхэр атешагъэхэ хьугъэ. Зыныбжэ имыкьугъэхэр зыхэфэгъэ гьогу хьугъэ-шIэгъэ 18 агъэунэфыгъ, ахэм зы кIэлэщыкIу ахэклодагъ, нэбгырэ 20-мэ шъобжхэр атешагъэхэ хьугъэ.

Полицием илофшIэнкIэ анахь шъхьалэу кьыхагъэщыгъэр общественнэ щынэгъончъэныр ыкIи хэбзэ рэхъатныгъэр кьэуэхумэгъэныр, экстремизмэ нэшанэ зилэ бздэжэшагъэхэм цыфхэр ащыухьумэгъэнхэр, ныбжыкIэхэм зэрахьэр бздэжэшагъэхэр нахьмакIэ шIыгъэнхэр, нэмыкIхэри.

КИАРЭ Фатим.

Футбол

Урысые зэнэкьокъю

Футболист ныбжыклэхэм я Урысые зэнэкьокъю «Шьо Іэгуау» зыфилорэр непэ кьалэу Салават шаухышт. Ащ щатеклорэ команди 4 анахь дэгур Волгоград щыклошт клэух зэнэкьокъюм хэлэжьэшт.

2012 — 2013-рэ ильэс-хэм кьэхьугъэ шьэожьые-хэу, пшьэшьэжьыехэу Адыгькьалэ щыщхэр ары Адыгеим ыцлэклэ Урысые зэнэкьокъюм хэлэжьэхэрэр. Хьадпэшэ Аслъанрэ Тхьаркьохэ Муратрэ агъсэрэ купым пшьэшьэжьыитлу хэт.

Тикуп Самарскэ хэкум, Дагыстан, Москва кьарыкыгъэ командэхэм аде-шлагъ, 2:0-у тифутболист ныбжыклэхэр Дагыстан кьиклыгъэ купым теклуа-гъэх. Адрэ ешлэгъуитлуми 2:0-у ыкли 2:1-у Адыгькьалэ кьиклыгъэ спортсмен ныбжыклэхэм кьащатеклуа-гъэх.

Тренерэу Хьадпэшэ Аслъан кьызэриуагъэмклэ, ахэр апэрэу мыш фэдэ зэнэкьокъюшхом хэлэжьэх. Пшьэшьэжьыехэри клалэхэри зерафэлъэклэу футбол ешлагъэх.

Тифутболист ныбжыклэхэр Дагыстан кьиклыгъэ командэм непэ энэкьокъюштых.

Зэхэзышагъэр ыкли кьыдзы-гъэкьырэр:
АР-м лъэпкь Іофхэм-клэ, Іэклъыб кьэралхэм ащыпсэурэ тильэпкьэ-гъухэм адырлэ зэпхы-ныгъэхэмклэ ыкли кьэбар жьугъэм иамалхэмклэ и Комитет
Адресыр:
385000
кь. Мыекьуапэ,
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэшылэр:
385000,
кь. Мыекьуапэ,
ур. Первомайскэр, 197.
Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79

Редакцием авторхэм кьаихьэрэр А4-клэ заджэхэрэ тхьапэхэу зипгъагъэкьлэ 5-м емыхьухэрэр ары. Са-тырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлъэу, шрифтыр 12-м нахь цыкьлунэу щытэп. Мы шапхъэ-хэм адимыштэрэ тхыгъэхэр редакцием зэкӀегъэкӀожьых.
E-mail: adygvoice@mail.ru

Зышаушыхьатыгъэр:
УФ-м хэутын Іофхэмклэ, телерадиокъэзтын-хэмклэ ыкли зэлы-Іэсыклэ амалхэмклэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чышлэ гъэлары-шлалл, зэраушыхьатыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зышыхаутырэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
кь. Мыекьуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

ЗэкӀэмклэ пчъагъэр
4366
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 1234

Хэутыным узчыкӀэтхэнэу щыт уахьтэр
Сыхьатыр
18.00
ЗышыкӀэтхэгъэхэ уахьтэр
Сыхьатыр 18.00

Редактор
шъхьалэм
ипшъэрылхэр
зыгъэцаклэрэр
Тэу З. Дз.

Пшьэдэклъыжъ
зыхьырэ
секретары
ЖакӀэмыкьо А. З.

Кушъхьэфэчъэ спорт

Тыжын медаль кьыщыхьыгъ

Адыгеим щыщ спортсменкэу, спортымклэ мастерэу Елизавета Ошуркова кушъхьэфэчъэ спортым-клэ Урысыем и Кубок я 2-рэ чы-пӀэр кьыщыди-хыгъ.

Кушъхьэфэчъэмклэ республикэ спорт еджапӀэр кьэзыухыгъэ пшьашъэм Уфа щыклогъэ зэнэкьокъюм тыжын медаль кьыщыхьыгъ. Илъэсыбэ хьугъэу ар зыгъасэрэр тренерэу Алексей Войно-выр ары.

Шапхъэхэр

Зичэзыу тхьамаф

Урысые физкультурэ-спорт комплексэу «ІофшӀэнымрэ зыухьумэжынымрэ сафэхьазыр» зыфилорэм изичэзыу тхьамафэ бэдзэогум и 24-м кьыщегъэжъагъэу и 30-м нэс Мыекьуапэ щыклошт.

Мы Іофтхьабзэр зытегъэпсыхьагъэр цыф жьугъэхэм япсауныгъэ гъэпытэгъэныр, апкьышӀол псыхъгъэныр, спортымрэ физическэ культурэмрэ апылхэр нахьыбэ шыгъэныр ары. Спорт лъэпкь зэфэшъхьафхэмклэ шапхъэхэр атызэ, Мыекьуапэ дэсхэм яамал зынэсырэр зэрагъашӀэ. Мыщ фэдэ тхьамафэхэр тикьалэ щызэхашӀэнхэр хэбзэшлу хьугъэ. Кьэлэдэсхэри чанэу ахэм ахэлажьэх.

